2025/404

25.2.2025 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2025/404 НА СЪВЕТА

от 24 февруари 2025 година

за назначаване на специален представител на Европейския съюз за Централна Азия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 33 във връзка с член 31, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 13 юни 2005 г. Съветът постигна съгласие да назначи специален представител на Европейския съюз (СПЕС) за Централна Азия ([1]).

(2) На 21 юни 2021 г. Съветът прие Решение (ОВППС) 2021/1013 ([2]) за назначаване на г-жа Terhi HAKALA за СПЕС за Централна Азия.

(3) На 6 февруари 2023 г. Съветът прие Решение (ОВППС) 2023/260 ([3]) за удължаване на мандата на г-жа HAKALA като СПЕС за Централна Азия. Мандатът на СПЕС изтича на 28 февруари 2025 г.

(4) Г-жа HAKALA подаде оставка, която влезе в сила на 31 декември 2024 г.

(5) Следва да бъде назначен нов СПЕС за Централна Азия за период от 24 месеца.

(6) СПЕС ще изпълнява мандата в обстановка, която може да се влоши и да възпрепятства постигането на целите на външната дейност на Съюза, установени в член 21 от Договора,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Специален представител на Европейския съюз

Г-н Eduards STIPRAIS се назначава за специален представител на Европейския съюз (СПЕС) за Централна Азия за периода от 1 март 2025 г. до 28 февруари 2027 г. Съветът може да вземе решение мандатът на СПЕС (наричан по-нататък „мандатът“) да бъде удължен или прекратен по-рано въз основа на оценка на Комитета по политика и сигурност (КПС) и по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“).

Член 2

Цели на политиката

Мандатът се основава на целите на политиката на Съюза в Централна Азия. Тези цели включват:

а) насърчаване на отношения между Съюза и държавите от Централна Азия, основани на общи ценности и интереси, както е посочено в съответните споразумения;

б) принос за повишаване на стабилността и сътрудничеството между държавите в региона;

([1]) Съвместно действие 2005/588/ОВППС на Съвета от 28 юли 2005 г. за назначаване на специален представител на Европейския съюз за Централна Азия (ОВ L 199, 29.7.2005 г., стр. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

([2]) Решение (ОВППС) 2021/1013 на Съвета от 21 юни 2021 г. за назначаване на специален представител на Европейския съюз за Централна Азия (ОВ L 222, 22.6.2021 г., стр. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj).

([3]) Решение (ОВППС) 2023/260 на Съвета от 6 февруари 2023 г. за удължаване на мандата на специалния представител на Европейския съюз за Централна Азия и за изменение на Решение (ОВППС) 2021/1013 (ОВ L 35, 7.2.2023 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj).

в) принос за укрепване на демокрацията, принципите на правовата държава, доброто управление и зачитането на правата на човека и основните свободи в Централна Азия;

г) предприемане на мерки по отношение на основни заплахи, по-специално специфични проблеми с преки последици за Съюза;

д) подобряване на ефективността и видимостта на Съюза в региона, включително чрез по-тясна координация с другите имащи отношение партньори и международни организации, например Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и Организацията на обединените нации (ООН).

Член 3

Мандат

1. За постигане на целите на политиката, посочени в член 2, мандатът е:

а) да допринася за общата политическа координация на Съюза в Централна Азия и да спомага за осигуряване на съгласуваност на външните действия на Съюза в региона;

б) да допринася за изпълнението на стратегията на Съюза за по-крепко партньорство с Централна Азия, допълвана със съответните заключения на Съвета и с последващи доклади за напредъка при изпълнението на стратегията на Съюза за Централна Азия, както и на съвместната пътна карта за задълбочаване на връзките между ЕС и Централна Азия;

в) да отправя препоръки и докладва редовно до съответните органи на Съвета;

г) да подпомага Съвета при по-нататъшното разработване на цялостна политика по отношение на Централна Азия;

д) да подпомага редовното организиране на политически срещи на високо равнище между Съюза и държави от Централна Азия;

е) да следи отблизо политическите събития в Централна Азия, като развива и поддържа тесни контакти с правителствата, парламентите, съдебната власт, гражданското общество и средствата за масово осведомяване;

ж) да насърчава Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан да си сътрудничат по регионални въпроси от общ интерес;

з) да развива подходящи контакти и сътрудничество с основните заинтересовани участници в региона и всички имащи отношение регионални и международни организации, като взема предвид нарастващото присъствие на трети държави в региона;

и) в сътрудничество със СПЕС за правата на човека да допринася за изпълнението на политиката на Съюза в областта на правата на човека в региона, включително насоките на Съюза относно правата на човека, и по-специално насоките на Съюза относно децата и въоръжените конфликти и насоките на Съюза относно насилието срещу жените и момичетата и борбата с всички форми на дискриминация срещу тях, както и да допринася за изпълнението на политиката на Съюза във връзка с Резолюция 1325(2000) на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността, включително като следи и докладва за развитието на събитията и изготвя препоръки в тази област;

й) в тясно сътрудничество с ОССЕ и ООН да допринася за предотвратяването и разрешаването на конфликти, като установява контакти с властите и други участници на местно ниво, като неправителствени организации, политически партии, малцинства, религиозни групи и техните лидери;

к) да допринася за определяне на аспектите на общата външна политика и политика на сигурност по отношение на Централна Азия във връзка със свързаността, включително стратегията за Global Gateway, енергийната сигурност, сигурността на границите, борбата с тежката престъпност, включително наркотиците и трафика на хора, както и управлението на водните ресурси, околната среда и изменението на климата;

л) да насърчава регионалната сигурност в Централна Азия в по-широкия геополитически контекст, включително агресивната война на Русия срещу Украйна и развоя на събитията в Афганистан;

м) да подкрепя информационната дейност и демарша на Съюза към държавите от Централна Азия, включително за предотвратяване на заобикалянето на ограничителни мерки;

н) да подкрепя информационната дейност и демарша на Съюза към държавите от Централна Азия във връзка със зачитането на независимостта, суверенитета и териториалната цялост на държавите членки, включително в рамките на всички регионални и международни форуми.

2. СПЕС оказва подкрепа на работата на върховния представител и поддържа обща осведоменост за всички дейности на Съюза в региона.

Член 4

Изпълнение на мандата

1. СПЕС отговаря за изпълнението на мандата, като действа под ръководството на върховния представител.

2. КПС поддържа тесни връзки със СПЕС и е основното му звено за контакт в рамките на Съвета. КПС предоставя стратегически насоки и политическо ръководство на СПЕС в рамките на мандата, без да се засягат правомощията на върховния представител.

3. СПЕС работи в тясна координация със съответните отдели на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД).

Член 5

Финансиране

1. Референтната финансова сума, предназначена за покриване на разходите, свързани с мандата (наричани по-нататък „разходите“) за периода от 1 март 2025 г. до 28 февруари 2027 г., е в размер на 2 719 777,34 EUR.

2. Управлението на разходите се извършва в съответствие с процедурите и правилата, приложими към общия бюджет на Съюза.

3. Управлението на разходите се урежда с договор между СПЕС и Комисията. СПЕС се отчита пред Комисията за всички направени разходи.

Член 6

Състав на екипа на СПЕС

1. В рамките на мандата и съответните предоставени финансови средства СПЕС отговаря за сформирането на екип. Екипът на СПЕС включва експерти по специфични въпроси на политиката съобразно изискванията на мандата. СПЕС своевременно предоставя на Съвета и Комисията информация за състава на екипа на СПЕС.

2. Държавите членки, институциите на Съюза и ЕСВД могат да предлагат командироване на служители, които да работят в екипа на СПЕС. Възнагражденията на тези командировани служители се поемат от изпращащата държава членка, от съответната институция на Съюза или ЕСВД, според случая. Експертите, изпратени от държавите членки в институциите на Съюза или в ЕСВД, могат също да бъдат командировани на работа към екипа на СПЕС. Договорно наетите членове на международния персонал са граждани на държава членка.

3. Всички командировани служители остават под административното ръководство на изпращащата държава членка, съответната институция на Съюза или ЕСВД и изпълняват задълженията си и действат в интерес на изпълнението на мандата.

4. Екипът на СПЕС се разполага в същите сгради като съответните отдели на ЕСВД или делегации на Съюза, така че да се гарантират съгласуваността и последователността на дейностите им.

Член 7

Привилегии и имунитети на СПЕС и на членовете на екипа на СПЕС

Привилегиите, имунитетите и допълнителните гаранции, отнасящи се до СПЕС и до членовете на екипа СПЕС, които са необходими за изпълнението и безпрепятственото провеждане на мандата, се договарят с приемащите страни, по целесъобразност. За тази цел държавите членки и ЕСВД оказват цялото необходимо съдействие.

Член 8

Сигурност на класифицираната информация на ЕС

СПЕС и членовете на екипа му спазват принципите и минималните стандарти за сигурност, установени с Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([4]).

Член 9

Достъп до информация и логистична подкрепа

1. Държавите членки, Комисията, ЕСВД и Генералният секретариат на Съвета осигуряват предоставянето на достъп на СПЕС до всяка информация от значение за него.

2. Делегациите на Съюза в региона и държавите членки, в зависимост от случая, предоставят логистична подкрепа на СПЕС и на членовете на екипа на СПЕС.

Член 10

Достъп до документи, архиви и защита на данни

1. СПЕС прилага правилата, установени в Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([5]). Върховният представител приема съответните правила за прилагане, отнасящи се до СПЕС.

2. СПЕС защитава лицата във връзка с обработването на личните им данни в съответствие с правилата, установени в Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([6]). Върховният представител приема съответните правила за прилагане, отнасящи се до СПЕС.

Член 11

Сигурност

В съответствие с политиката на Съюза относно сигурността на персонала, разположен извън Съюза като оперативен капацитет съгласно дял V от Договора, СПЕС предприема всички разумно приложими мерки в съответствие с мандата и въз основа на обстановката от гледна точка на сигурността в района, за който отговаря, за осигуряване на сигурността на целия персонал, намиращ се под прякото ръководство на СПЕС, по-специално като:

а) изготвя конкретен план за сигурност въз основа на насоките от ЕСВД, който включва конкретни физически, организационни и процедурни мерки за сигурност, уреждащ управлението на безопасното придвижване на персонала към и в рамките на района, за който отговаря, и управлението на инциденти, свързани със сигурността, както и изготвя план за действие при извънредни обстоятелства и план за евакуация;

б) гарантира, че целият персонал, разположен извън Съюза, е застрахован за висок риск, както се налага от условията в района, за който отговаря;

в) гарантира, че всички служители, които ще бъдат разположени извън Съюза, включително местно наетият персонал, са преминали подходящо обучение в областта на сигурността преди или непосредствено след пристигането си в района, за който СПЕС отговаря, съобразно степента на риск, определена за този район от ЕСВД;

г) гарантира, че се изпълняват всички приети препоръки, направени в резултат на извършените редовни оценки на сигурността, и представя на върховния представител, Съвета и Комисията писмени доклади относно изпълнението на тези препоръки, както и относно други свързани със сигурността въпроси, в рамките на редовните доклади за напредъка и на окончателния цялостен доклад за изпълнението на мандата, посочен в член 15.

([4]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([5]) Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([6]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Член 12

Доклади

СПЕС представя редовно доклади на върховния представител. СПЕС докладва редовно на КПС и при необходимост на работните групи на Съвета. Редовните доклади се разпространяват чрез мрежата COREU. СПЕС може да представя доклади на Съвета по външни работи. В съответствие с член 36 от Договора СПЕС може да участва в предоставянето на брифинги на Европейския парламент.

Член 13

Координация

1. СПЕС допринася за единството, съгласуваността и ефективността на действията на Съюза и подпомага осигуряването на съгласувано използване на всички инструменти на Съюза и действия на държавите членки с оглед на постигането на целите на политиката на Съюза. По целесъобразност се търси установяване на контакти с държавите членки. Дейностите на СПЕС се координират с дейностите на съответния географски отдел на ЕСВД и с Комисията. СПЕС представя редовни брифинги за мисиите на държавите членки и делегациите на Съюза.

2. На място СПЕС поддържа тесни връзки със съответните ръководители на мисии на държавите членки и с ръководителите на делегации на Съюза. Те полагат всички възможни усилия, за да съдействат на СПЕС при изпълнението на мандата му. Освен това СПЕС осъществява връзка с други участници на международно и регионално равнище, представени на място.

Член 14

Съдействие по отношение на претенциите

СПЕС и членовете на екипа на СПЕС оказват съдействие за изготвяне на отговор на претенции и задължения, възникнали във връзка с мандатите на предходните СПЕС за Централна Азия, като оказват административна помощ и осигуряват достъп до съответните документи за тази цел.

Член 15

Преглед

Изпълнението на настоящото решение и неговата съгласуваност с други действия на Съюза в региона подлежат на редовен преглед. СПЕС представя на върховния представител, Съвета и Комисията редовни доклади за напредъка, а до 30 ноември 2026 г. — окончателен цялостен доклад за изпълнението на мандата.

Член 16

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 24 февруари 2025 година.

За Съвета

Председател

K. KALLAS